

Wskazówki dla beneficjentów (FAQ)

„Przetwarzanie danych osobowych w programach Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności”

dotyczy projektów składanych w 2021 i 2022 r.

wersja 2, listopad 2022 r.

Spis treści

Wprowadzenie	3
Zapisy umowy grantowej.....	4
Warunki Szczegółowe.....	4
ARTYKUŁ I.6	4
I.6.1 Administrator danych.....	4
ARTYKUŁ I.7	4
ARTYKUŁ I.8 – dotyczy tylko projektów z roku 2021	4
Warunki Ogólne.....	5
ARTYKUŁ II.7 – PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH	5
II.7.1 Przetwarzanie danych osobowych przez Komisję	5
II.7.2 Przetwarzanie danych osobowych przez beneficjenta.....	5
Beneficjent w roli podmiotu przetwarzającego	7
Wyjaśnienie roli beneficjenta w dokumencie opracowanym przez KE.....	7
Co dla beneficjenta oznacza pełnienie roli podmiotu przetwarzającego dane w programach Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności?.....	7
Lista kontrolna dotycząca bezpieczeństwa	9
Jaką rolę pełnią poszczególne podmioty w procesie przetwarzania danych osobowych w programach Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności?	10
Załącznik I – wzór rejestru kategorii czynności przetwarzania dokonywanych w imieniu administratora danych	11
FAQ	12
Ważne linki	19

Wprowadzenie

Ochrona danych osobowych jest jednym z zobowiązań instytucji/organizacji otrzymujących dofinansowanie w projektach Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności (EKS). Jako beneficjenci programu Erasmus+ czy też programu EKS, przetwarzają Państwo dane osobowe uczestników projektów oraz współpracowników Państwa instytucji zaangażowanych w realizację projektu. Dane te powinny być przetwarzane tak, by zapewnić ich bezpieczeństwo.

Prawidłowe przetwarzanie danych ma przede wszystkim na celu ochronę praw osób, których dane są przetwarzane, ale także leży w interesie Państwa instytucji i całego programu Erasmus+ oraz programu Europejski Korpus Solidarności.

Zapisy umowy grantowej

Warunki Szczegółowe

ARTYKUŁ I.6

I.6.1 Administrator danych

Podmiotem działającym jako administrator danych zgodnie z art. II.7 Warunków ogólnych jest:

Head of Unit B4

Directorate B – Youth, Education & Erasmus+

Directorate General for Education, Youth, Sport and Culture

European Commission

B-1049 Brussels

Belgium

ARTYKUŁ I.7

I.7.1. Obowiązki sprawozdawcze

Beneficjent zgłasza w sprawozdaniu końcowym środki przedsięwzięte w celu zapewnienia zgodności jego procesów przetwarzania danych z rozporządzeniem 2018/1725 zgodnie z obowiązkami określonymi w art. II.7.2 Warunków ogólnych przynajmniej w zakresie następujących tematów: bezpieczeństwo przetwarzania danych, poufność przetwarzania danych, pomoc administratorowi danych, przechowywanie danych, wkład w audyty, w tym inspekcje, prowadzenie rejestru kategorii czynności przetwarzania dokonywanych w imieniu administratora danych.

I.7.2. Informowanie beneficjentów o przetwarzaniu ich danych osobowych¹

Beneficjent przekazuje uczestnikom odpowiednie oświadczenie o ochronie prywatności dotyczące przetwarzania ich danych osobowych przed wpisaniem tych danych do elektronicznego systemu zarządzania mobilnością w ramach programu Erasmus+ // Europejski Korpus Solidarności².

ARTYKUŁ I.8 – dotyczy tylko projektów z roku 2021³

I.7.2. Informowanie beneficjentów o przetwarzaniu ich danych osobowych

¹ W umowach grantowych dla projektów z roku 2021 artykuł o tej treści nosi numer I.8, a nie I.7.2.

²Zapis brzmi: „Erasmus+” lub „Europejski Korpus Solidarności” zależnie od tego, w którym z tych dwóch programów beneficjent realizuje projekt.

³ W umowach dla projektów z roku 2022 r. artykuł tej treści nosi numer I.7.2.

Beneficjent przekazuje uczestnikom odpowiednie oświadczenie o ochronie prywatności dotyczące przetwarzania ich danych osobowych przed wpisaniem tych danych do elektronicznego systemu zarządzania mobilnością w ramach programu Erasmus+ // Europejski Korpus Solidarności⁴.

Warunki Ogólne

ARTYKUŁ II.7 – PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

II.7.1 Przetwarzanie danych osobowych przez Komisję

Wszelkie dane osobowe znajdujące się w Umowie muszą być przetwarzane przez Komisję zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1725⁵.

Takie dane muszą być przetwarzane przez administratora danych określonego w art. I.6 wyłącznie do celów wykonywania Umowy, zarządzania nią i monitorowania jej lub w celu ochrony interesów finansowych UE, w tym na potrzeby kontroli, audytów i dochodzeń zgodnie z art. II.27.

Beneficjent ma prawo do dostępu do swoich danych osobowych, do ich poprawienia lub usunięcia oraz prawo do ograniczenia przetwarzania lub w stosownych przypadkach prawo do przenoszenia danych lub prawo do sprzeciwu wobec przetwarzania jego danych osobowych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1725. W tym celu przesyła wszelkie zapytania dotyczące przetwarzania jego danych osobowych do administratora danych określonego w art. I.6.

Beneficjent może odwołać się w każdej chwili do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

II.7.2 Przetwarzanie danych osobowych przez beneficjenta

Beneficjent ma obowiązek przetwarzać dane osobowe w ramach Umowy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego w zakresie ochrony danych (w tym wymogami dotyczącymi pozwoleń lub zawiadomień).

Beneficjent może udzielić swemu personelowi dostępu wyłącznie do danych, które są niezbędne do celów realizacji Umowy, zarządzania nią i jej monitorowania. Beneficjent ma obowiązek zapewnić, aby pracownicy upoważnieni do przetwarzania danych osobowych zobowiązali się do zachowania poufności lub podlegali odpowiedniemu ustawowemu obowiązkowi zachowania poufności.

Beneficjent przyjmuje odpowiednie techniczne i organizacyjne środki bezpieczeństwa, uwzględniając ryzyko, jakie niesie ze sobą przetwarzanie, a także charakter, kontekst i cele przetwarzania danych osobowych. Należy to uczynić w celu zagwarantowania w odpowiednich przypadkach:

- (a) pseudonimizacji i szyfrowania danych osobowych;

⁴ Zapis brzmi: „Erasmus+” lub „Europejski Korpus Solidarności” zależnie od tego, w którym z tych dwóch programów beneficjent realizuje projekt.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE.

- (b) zdolności do ciągłego zapewnienia poufności, integralności, dostępności i odporności systemów i usług przetwarzania;
- (c) zdolności do szybkiego przywrócenia dostępności danych osobowych i dostępu do nich w razie incydentu fizycznego lub technicznego;
- (d) regularnego testowania, mierzenia i oceniania skuteczności środków technicznych i organizacyjnych mających zapewnić bezpieczeństwo przetwarzania;
- (e) środków ochrony danych osobowych przed przypadkowym lub bezprawnym zniszczeniem, utratą, modyfikacją, nieuprawnionym ujawnieniem lub nieuprawnionym dostępem do danych osobowych przesyłanych, przechowywanych lub w inny sposób przetwarzanych.

Beneficjent w roli podmiotu przetwarzającego

W programach Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności Administratorem danych osobowych jest Komisja Europejska. Komisja jako Administrator zleca przetwarzanie tych danych polskiej Narodowej Agencji. Wówczas Narodowa Agencja staje się tzw. podmiotem przetwarzającym.

Następnie Narodowa Agencja Programów Erasmus+ i EKS w Polsce, jaką jest Fundacja Rozwoju Edukacji (FRSE), podpisuje z beneficjentami umowy grantowe, w których powierza beneficjentom przetwarzanie danych uczestników projektów i pracowników organizacji beneficjenta zaangażowanych w projekt. Beneficjenci przetwarzają zatem dane osobowe na zlecenie Komisji Europejskiej, za pośrednictwem umowy o dofinansowanie, którą podpisują z FRSE.

Zasady przetwarzania danych osobowych narzucone przez rozporządzenie RODO⁶ obowiązują w krajach Unii Europejskiej od 2018 r., zatem z założenia stosowane są już w Państwa instytucjach/organizacjach. Podczas realizacji projektu w programie Erasmus+ lub programie Europejski Korpus Solidarności przetwarzają Państwo dane osobowe nie tylko na podstawie rozporządzenia RODO, ale także na podstawie analogicznego rozporządzenia, które obowiązuje instytucje Unii Europejskiej - rozp. nr 2018/1725⁷.

Skoro Komisja Europejska jest Administratorem danych osobowych w programach Erasmus+ i EKS, i zleca przetwarzanie tych danych Narodowej Agencji, a następnie beneficjentom, to podstawą prawną tego przetwarzania pozostaje rozporządzenie 2018/1725. Należy zaznaczyć, że zasady wprowadzane przez rozporządzenie RODO i rozporządzenie 2018/1725 są takie same. W związku z tym w praktyce nic się nie musi zmienić w sposobie, w jakim przetwarzają Państwo dane w ramach realizowanego projektu Erasmus+ lub EKS. Między rozporządzeniami nie ma istotnych różnic, z których wynikałoby inne traktowanie danych osobowych.

Wyjaśnienie roli beneficjenta w dokumencie opracowanym przez KE

Komisja Europejska przygotowała dla beneficjentów poniższe wyjaśnienie opisujące, na czym polega rola podmiotu przetwarzającego w programach Erasmus+ i EKS.

Co dla beneficjenta oznacza pełnienie roli podmiotu przetwarzającego dane w programach Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności?

1. **Działanie na polecenie:** dane osobowe mogą być przetwarzane wyłącznie w celach opisanych w Informacji dotyczącej prywatności dostępnej pod adresem <https://ec.europa.eu/erasmus-esc-personal-data>. Jeśli przetwarzają Państwo dane do własnych celów, wówczas wykraczają Państwo poza swoją rolę podmiotu przetwarzającego i Państwa instytucja staje się tym samym administratorem danych osobowych w zakresie tego przetwarzania. Na s. 10 niniejszego dokumentu opisane są role poszczególnych podmiotów zaangażowanych w przetwarzanie danych w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności.

⁶ Rozporządzenie w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE. Uwaga! Wyjaśnienia dotyczące tego rozporządzenia znajdują się w pytaniu nr 4 sekcji FAQ niniejszego dokumentu.

2. **Związanie umową:** Państwa umowa o udzielenie dotacji z Narodową Agencją programu Erasmus+ lub Europejskiego Korpusu Solidarności opisuje Państwa obowiązki jako podmiotu przetwarzającego. Umowa ta określa ramy prawne dla Państwa roli jako podmiotu przetwarzającego, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1725 wyjaśniającym obowiązki podmiotu przetwarzającego w art. 29.
3. **Korzystanie z podwykonawców przetwarzania danych:** zabrania się korzystania z usług innego podmiotu przetwarzającego bez uprzedniej pisemnej zgody administratora danych. Aby uzyskać więcej informacji na ten temat, należy skontaktować się z administratorem danych. Dane kontaktowe administratora danych można znaleźć w [Informacji o ochronie prywatności](#). Prosimy uwzględnić Państwa Narodową Agencję w tej korespondencji.
4. **Zapewnianie bezpieczeństwa danych:** należy wdrożyć środki techniczne i organizacyjne odpowiadające ryzyku związanemu z przetwarzaniem, aby zapewnić bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed przypadkowym lub niezgodnym z prawem zniszczeniem lub utratą, modyfikacją, nieuprawnionym ujawnieniem lub dostępem (zob. lista kontrolna dotycząca bezpieczeństwa poniżej).
5. **Zawiadamianie o naruszeniach ochrony danych osobowych:** w przypadku stwierdzenia naruszenia danych osobowych należy bez zbędnej zwłoki zgłosić je administratorowi danych osobowych. Muszą Państwo również pomagać administratorowi w wypełnianiu obowiązków dotyczących naruszeń danych osobowych – dostarczając wszelkich niezbędnych informacji o naruszeniu, krokach już podjętych w celu powstrzymania naruszenia oraz oceniając możliwe konsekwencje dla osób, których dane dotyczą. Dane kontaktowe administratora danych można znaleźć w [Informacji o ochronie prywatności](#). Prosimy uwzględnić Państwa Narodową Agencję w tej korespondencji.
6. **Zawiadamianie o potencjalnych naruszeniach ochrony danych:** należy niezwłocznie powiadomić administratora danych osobowych, jeśli cele i sposoby przetwarzania prowadziłyby do naruszenia rozporządzenia (UE) 2018/1725 lub lokalnych przepisów o ochronie danych.
7. **Zasada rozliczalności:** należy wypełniać obowiązki związane z rozliczalnością, takie jak tworzenie i wdrażanie polityk ochrony danych (polityk standaryzujących wykorzystanie, monitorowanie i zarządzanie danymi osobowymi w Państwa organizacji), prowadzenie dokumentacji czynności przetwarzania (przykładowy wzór rejestru kategorii czynności przetwarzania znajduje się w załączniku I na s. 11).
8. **Ograniczenie międzynarodowego przekazywania danych:** rozporządzenie o ochronie danych osobowych określa bardzo surowe reguły dotyczące przekazywania danych osobowych do krajów trzecich. Należy upewnić się, że administrator danych zezwolił na inne przekazywanie danych poza terytorium UE/EOG niż przekazywanie określone w umowie o udzielenie dotacji z Narodową Agencją Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, a przekazanie danych jest zgodne z przepisami rozporządzenia dotyczącymi międzynarodowego przekazywania danych. Dotyczy to sytuacji bezpośredniego przekazywania danych bez użycia narzędzi informatycznych Komisji Europejskiej organizacjom spoza UE/EOG lub udostępniania takim organizacjom danych w narzędziach informatycznych Komisji Europejskiej⁸. Aby uzyskać więcej informacji na ten temat, należy skontaktować się z administratorem danych. Dane kontaktowe administratora danych można znaleźć w [Informacji o ochronie prywatności](#). Prosimy uwzględnić Państwa Narodową Agencję w tej korespondencji.

⁸ Dopisek Narodowej Agencji – narzędzia informatyczne Komisji Europejskiej to np. Beneficiary Module, Mobility Tool.

Lista kontrolna dotycząca bezpieczeństwa

- ✓ **Rozumiemy wymagania dotyczące poufności, integralności, dostępności i odporności** systemów i usług, w których dane są przetwarzane.
 - **Poufność** można porównać do prywatności. Środki zapewniające poufność mają na celu zabezpieczenie wrażliwych informacji przed próbami uzyskania nieuprawnionego dostępu.
 - **Integralność** polega na utrzymaniu spójności, dokładności i wiarygodności danych przez cały cykl ich życia. Dane nie mogą być zmieniane w trakcie przesyłania i należy podjąć kroki w celu zapewnienia, że dane nie zostaną zmienione przez osoby nieuprawnione (na przykład w przypadku naruszenia poufności).
 - **Dostępność** oznacza, że informacje powinny być stale i łatwo dostępne dla upoważnionych stron. Wymóg ten oznacza odpowiednie utrzymanie infrastruktury sprzętowej i technicznej oraz systemów, które przechowują i wyświetlają dane.
 - **Odporność** odnosi się do zdolności organizacji do kontynuowania działań podczas sytuacji kryzysowej oraz zdolności do szybkiego przywrócenia sprawności systemów.
- ✓ **Wiemy, kto ma dostęp do danych pozostających pod naszą kontrolą** i regularnie sprawdzamy listę osób upoważnionych – dotyczy to zarówno narzędzi informatycznych dostarczonych przez Komisję Europejską⁸, jak i innych narzędzi informatycznych używanych przez naszą organizację. Osoby te podlegają odpowiedniemu ustawowemu obowiązkowi zachowania poufności.
- ✓ **Przesyłamy dane wyłącznie za pomocą zabezpieczonych protokołów transmisji** (np. za pomocą bezpiecznych połączeń internetowych w przeglądarce, ale nie za pomocą wiadomości e-mail – chyba że są one zaszyfrowane).
- ✓ **Przechowujemy dane w bezpiecznych lokalizacjach** po wyeksportowaniu ich z narzędzi informatycznych Komisji Europejskiej⁸, zapewniając dostęp tylko upoważnionym pracownikom (zalecane: dysk lokalny komputera chronionego hasłem, dysk sieciowy (serwer plików) z kontrolą dostępu; niezalecane: dysk lokalny komputera dostępnego publicznie, nośnik USB, przechowywanie danych w chmurze – chyba że pozwala na to polityka bezpieczeństwa Państwa organizacji).
- ✓ **Jesteśmy świadomi ograniczonego okresu przechowywania** (retencji) danych i po jego upływie przestajemy przetwarzać dane osobowe – dla celów określonych w [Informacji dotyczącej prywatności](#) – w miejscach innych niż narzędzia informatyczne Komisji Europejskiej⁸.

Jaką rolę pełnią poszczególne podmioty w procesie przetwarzania danych osobowych w programach Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności?

Dla czynności przetwarzania, które są opisane w Informacji dotyczącej prywatności dostępnej na stronie <https://ec.europa.eu/erasmus-esc-personal-data>:

1. Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury pełni rolę **administratora danych osobowych**,
2. Narodowe Agencje programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności pełnią rolę **podmiotów przetwarzających dane**,
3. Organizacje i osoby fizyczne podpisujące umowę o udzielenie dotacji (umowę grantową) z Narodową Agencją programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, i przyjmujące prawa i obowiązki wynikające z tej umowy, pełnią rolę **podmiotów przetwarzających dane** (którym NA podpowierzyła dane osobowe Komisji Europejskiej).

Załącznik I – wzór rejestru kategorii czynności przetwarzania dokonywanych w imieniu administratora danych^{9,10}

Zgodnie z art. 31 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2018/1725 każdy podmiot przetwarzający prowadzi rejestr wszystkich kategorii czynności przetwarzania dokonywanych w imieniu administratora danych osobowych. Lista pól przedstawiona w tej tabeli spełnia wymagania opisane w rozporządzeniu. Podmioty przetwarzające mogą wykorzystać ją jako wzór wymaganego rejestru kategorii czynności przetwarzania danych dokonywanych w imieniu Komisji Europejskiej dla akcji zdecentralizowanych programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności zarządzanych przez Narodowe Agencje. Podmioty przetwarzające powinny przechowywać rejestr do celów audytowych przez okres przechowywania (retencji) danych określony w [Informacji dotyczącej prywatności](#).

Nazwa instytucji beneficjenta oraz dane kontaktowe (do publicznego udostępnienia)		Inspektor Ochrony Danych w instytucji beneficjenta (jeśli w instytucji beneficjenta go powołano)	
Nazwa		Imię i nazwisko	
Adres		Adres	
Email		Email	
Telefon		Telefon	

Kategoria przetwarzania danych	Administrator danych osobowych			Przekazywanie danych do krajów trzecich lub organizacji międzynarod. (kraj/nazwa organizacji, cel przekazania, opis zabezpieczeń)	Opis technicznych i organizacyjnych środków bezpieczeństwa
	Nazwa	Adres	Kontakt		
Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności (2021-2027): zarządzanie dotacjami i rejestracja organizacji dla działań zdecentralizowanych (https://ec.europa.eu/erasmus-esc-personal-data , DPR-EC-06826)	Komisja Europejska: Edukacja, Młodzież, Sport i Kultura (EAC)	Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury Komisja Europejska 1049 Bruksela Belgia	eu-erasmus-esc-personal-data@ec.europa.eu	(opcjonalnie)	

⁹ Dopisek NA – jeśli dany beneficjent nie prowadził dotychczas rejestru kategorii czynności przetwarzania, to może użyć wzoru zawartego w tym Załączniku I i wypełnić go informacjami w pustych polach. Jeśli dany beneficjent prowadzi już rejestr kategorii czynności przetwarzania, gdyż pełni już rolę podmiotu przetwarzającego dla innych administratorów, to powinien do swojego, już prowadzonego rejestru, dopisać Komisję Europejską jako administratora i dopisać kategorię przetwarzania, używając informacji widocznych w niniejszej tabeli, oraz wypełnić puste pola tabeli (międzynarodowe przekazywanie, środki organizacyjne i techniczne).

¹⁰ Dopisek NA – niniejszy załącznik znajduje się również w wersji edytowalnej (plik Word) na stronie dot. danych osobowych ([strona Erasmus+](#) i [strona EKS](#)).

FAQ

1. *Kto jest Administratorem danych osobowych przetwarzanych przez beneficjentów programu Erasmus+ i przez beneficjentów programu Europejski Korpus Solidarności?*

Administratorem danych osobowych, które beneficjenci przetwarzają w ramach realizacji konkretnego projektu w programie Erasmus+ lub w programie Europejski Korpus Solidarności co do zasady¹¹ jest Komisja Europejska. W programie Erasmus+ zasada ta ma zastosowanie zarówno do Akcji Kluczowej 1, jak i 2. Ponadto zasada ta dotyczy każdego sektora programu Erasmus+, niezależnie od tego, czy beneficjent realizuje projekt z zakresu edukacji szkolnej, kształcenia i szkoleń zawodowych, szkolnictwa wyższego, edukacji dorosłych czy młodzieży.

Innymi słowy niezależnie od tego, czy beneficjent jest szkołą (podstawową, średnią), przedszkolem, uczelnią, szkołą zawodową, uniwersytetem ludowym, klubem seniora, biblioteką, organizacją pozarządową, fundacją lub stowarzyszeniem czy innego typu organizacją/institucją – Komisja Europejska jest administratorem danych osobowych, które przetwarza beneficjent.

W przypadku projektów Akcji 2 Programu Erasmus+ Komisja Europejska jest Administratorem danych osobowych przetwarzanych nie tylko przez instytucję koordynującą, ale też przez organizacje partnerskie. Oznacza to, że kiedy organizacje w konsorcjum projektowym przetwarzają dane osobowe w związku z realizacją projektu, to Administratorem tych danych jest Komisja Europejska.

2. *Które artykuły umowy grantowej, jaką beneficjent podpisuje z Narodową Agencją na realizację konkretnego projektu, dotyczą ochrony danych osobowych?*
 - Dla projektów z roku 2021 są to artykuły nr I.6, I.7, I.8 i II.7.
 - Dla projektów z roku 2022 są to artykuły nr I.6, I.7 i II.7.
3. *Według art. I.6 umowy grantowej Administratorem danych osobowych jest Kierownik Działu B4 w Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury Komisji Europejskiej. Czy w tym punkcie chodzi tylko o dane osobowe zawarte w umowie grantowej (np. dane osoby kontaktowej i prawnego przedstawiciela instytucji beneficjenta podpisującej umowę) czy też o dane osobowe przyszłych uczestników projektu?*

Informacja ta odnosi się zarówno do danych osobowych zawartych w umowie grantowej, jak i danych przyszłych uczestników projektu. Administratorem tych danych jest Komisja Europejska.

4. *Czego dotyczy rozporządzenie 2018/1725, o którym jest mowa w art. I.7.1 umowy grantowej? Treść artykułu:*

„I.7.1.

Beneficjent zgłasza w sprawozdaniu końcowym środki przedsięwzięte w celu zapewnienia zgodności jego procesów przetwarzania danych z rozporządzeniem 2018/1725 zgodnie z obowiązkami określonymi w art.

¹¹ Porównaj odpowiedź na pytanie nr 16 w niniejszym dokumencie.

II.7.2 Warunków ogólnych przynajmniej w zakresie następujących tematów: bezpieczeństwo przetwarzania danych, poufność przetwarzania danych, pomoc administratorowi danych, przechowywanie danych, wkład w audyty, w tym inspekcje, prowadzenie rejestru kategorii czynności przetwarzania dokonywanych w imieniu administratora danych.”

Rozporządzenie 2018/1725¹² opisuje obowiązki instytucji Unii Europejskiej związane z ochroną danych osobowych. Tak jak rozporządzenie w skrócie nazywane RODO¹³ określa wymagania względem ochrony danych osobowych dla instytucji i firm z krajów UE, tak rozporządzenie 2018/1725 opisuje obowiązki związane z ochroną danych ale dla organów i instytucji Unii Europejskiej. Oba rozporządzenia wprowadzają te same zasady ochrony danych. Jeśli polski podmiot wdrożył wymagania RODO, będzie on automatycznie spełniał wymagania rozporządzenia 2018/1725.

5. Jeżeli zgodnie z art. 1.6 umowy grantowej to Komisja Europejska jest Administratorem danych osobowych uczestników, to na jakiej podstawie instytucja beneficjenta przetwarza te dane?

To, że Komisja Europejska zleca beneficjentowi przetwarzanie danych osobowych uczestników, wynika z artykułu 1.7.1 umowy grantowej. Wskazuje on, że beneficjenci przetwarzają dane osobowe na podstawie rozporządzenia 2018/1725, a rozporządzenie to opisuje zasady przetwarzania danych osobowych przez organy Unii Europejskiej. Skoro więc beneficjenci przetwarzają dane na podstawie rozporządzenia 2018/1725 oznacza to, że pełnią rolę podmiotów przetwarzających na zlecenie Komisji Europejskiej. Umowa grantowa jest wprawdzie podpisywana przez beneficjenta z Narodową Agencją, a nie bezpośrednio z Komisją Europejską, jednak treść tej umowy jest określana przez Komisję Europejską. To Komisja Europejska dostarcza Narodowej Agencji wzory umów do podpisywania z beneficjentami. Dalsze wyjaśnienia na ten temat znajdują się w sekcji „Beneficjent w roli podmiotu przetwarzającego” niniejszego dokumentu.

6. Czy beneficjent będzie musiał opisać w sprawozdaniu / raporcie końcowym do NA kwestie związane z ochroną danych osobowych?

Tak, z artykułu 1.7.1 umowy grantowej wynika, że beneficjent będzie musiał opisać w sprawozdaniu końcowym swoje działania zmierzające do zapewnienia zgodności z rozporządzeniem 2018/1725. Warto przypomnieć, że rozporządzenie 2018/1725 wprowadza te same zasady ochrony i przetwarzania danych osobowych co rozporządzenie RODO.

7. Czy beneficjent musi prowadzić rejestr kategorii czynności przetwarzania, skoro w programie Erasmus+/ EKS działa jako podmiot przetwarzający?

Tak, prawo wymaga od podmiotów przetwarzających, a zatem również od beneficjentów programów Erasmus+ i EKS, by prowadzili tzw. rejestr kategorii czynności przetwarzania. Przepisy rozporządzenia RODO,

¹² Rozporządzenie [Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2018/1725](#) z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE.

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

jak i rozporządzenia 2018/1725 (por. pytanie nr 4 powyżej) zawierają takie same wymagania wobec prowadzenia powyższego rejestru. Zatem jeśli instytucja beneficjenta prowadzi już taki rejestr dla przypadków, kiedy pełni rolę podmiotu przetwarzającego, to wystarczy, że jedynie uzupełni go o informację dotyczącą przetwarzania danych na zlecenie Komisji Europejskiej w ramach programu Erasmus+ czy też programu EKS. W takiej sytuacji beneficjent nie musi zakładać odrębnego rejestru w związku z realizacją projektu Erasmus+ czy EKS. Komisja Europejska przygotowała wzór rejestru kategorii czynności dla instytucji, które jeszcze takiego nie prowadzą. Znajduje się on w niniejszym dokumencie w sekcji „Wyjaśnienie roli beneficjenta w dokumencie opracowanym przez KE”.

W przypadku projektów Akcji 2 Programu Erasmus+ (KA2) nie tylko instytucja koordynująca, ale i instytucje partnerskie powinny prowadzić rejestr kategorii czynności przetwarzania.

Poniżej znajdują się wskazówki dotyczące uzupełniania rejestru w kolumnie: „Przekazywanie danych do krajów trzecich lub organizacji międzynarodowych”.

- Jeśli w ramach projektu polski beneficjent współpracuje z partnerem z Turcji, Serbii, Macedonii Północnej lub z innego kraju trzeciego niestowarzyszonego z programem, i przekazuje do niego dane osobowe, to należy to odnotować w kolumnie „Przekazywanie danych do krajów trzecich”.
- Należy wtedy podać tam: kraj docelowy, cel przekazania (np. partner w projekcie KA2), opis zabezpieczeń.
- Nie należy uzupełniać tej kolumny, jeśli kraj trzeci, do którego dane są przekazywane w ramach projektu, udowodnił, że zapewnia odpowiedni poziom ochrony danych osobowych i Komisja Europejska wydała wobec niego decyzję stwierdzającą adekwatny stopień ochrony. Lista tych krajów znajduje się na stronie: https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/adequacy-decisions_en. Należą do nich m. in. Szwajcaria, Wielka Brytania, Kanada. Jeśli w ramach projektu przekazują Państwo dane do jednego z tych krajów, wówczas nie należy wpisywać tego do rejestru kategorii.
- Jeśli w ramach projektu nie są przekazywane dane do Turcji, Serbii, Macedonii Północnej lub innego kraju trzeciego niestowarzyszonego z programem, to w tej kolumnie należy wpisać „not applicable” czy też „nie dotyczy”.

8. *Czy ochrona danych osobowych przez beneficjenta będzie przedmiotem kontroli ze strony NA?*

Komisja Europejska wymaga od Narodowych Agencji monitorowania stosowania przepisów o ochronie danych osobowych przez beneficjentów. W związku z tym pytania o ochronę danych osobowych pojawią się podczas kontroli z NA i/lub podczas wizyt monitorujących prowadzonych przez pracowników NA.

9. *Jakie przykładowo kwestie związane z ochroną danych osobowych mogą być sprawdzane przez NA podczas kontroli?*

- a) W jaki sposób beneficjent zapewnia, że jego pracownicy upoważnieni do przetwarzania danych zobowiązali się do zachowania poufności? Np. czy pracownicy podpisali oświadczenia o

zachowaniu poufności lub czy umowa z pracownikiem/dokumentacja pracownicza ich do tego zobowiązuje lub czy na upoważnieniu dla pracownika lub w umowie powierzenia (w przypadku współpracy z firmą) znajdują się stosowne zapisy.

- b) Prosimy wymienić czynności i procedury stosowane przez beneficjenta w związku z dofinansowanym projektem, które zapewniają zgodność przetwarzania danych osobowych z rozporządzeniem 2018/1725, analogicznym do RODO. Przykładowo prosimy opisać, w jaki sposób chronią Państwo dane osobowe, które Państwo przetwarzają, przed dostępem osób niepowołanych (np. zamykanie pokoiów, szaf, polityka czystego biurka, wygaszanie ekranu, dostęp do pomieszczeń służbowych tylko dla osób upoważnionych itd.; zabezpieczenie hasłem plików z danymi osobowymi, np. przy pomocy programu 7-zip; jeśli plik jest wysyłany mailem, instruowanie pracowników, by maile do uczestników były wysyłane z adresami email w kopii ukrytej, szkolenia z ochrony danych dla pracowników zaangażowanych w projekt; przekazywanie danych osobowych innym podmiotom tylko po podpisaniu umów powierzenia). Inne przykładowe aspekty, które mogą być przedmiotem kontroli to: stosowanie zasady minimalizacji danych – zbieranie i przechowywanie tylko tych danych osobowych, które są niezbędne; jeśli dane osobowe zostały zabrane w jednym celu, beneficjent nie przetwarza ich w innym celu; pliki z danymi osobowymi nie są kopiowane do kilku różnych lokalizacji na dysku wspólnym ani nie są kopiowane na pen-drive'y; pliki z dużą ilością danych/danymi szczególnych kategorii przechowywane na dysku wspólnym podlegają wzmożonej ochronie, m. in. są zabezpieczane hasłem; beneficjenci są świadomi, że w przypadku naruszenia, muszą poinformować Administratora Danych Osobowych na adres eu-erasmus-esc-personal-data@ec.europa.eu i NA na adres iod@frse.org.pl.
- Beneficjent powinien dysponować dokumentacją potwierdzającą przedstawiony opis, np. upoważnieniami dla pracowników, umowami powierzenia, spisanyymi procedurami przyjętymi w organizacji zapewniającymi bezpieczeństwo danych osobowych.
- c) Czy prowadzą Państwo rejestr kategorii czynności przetwarzania w związku z przetwarzaniem danych osobowych na zlecenie Komisji Europejskiej (porównaj pytanie nr 7 powyżej)?

10. O jakim oświadczeniu o ochronie prywatności jest mowa w art. 1.7.2 umowy grantowej między Narodową Agencją a beneficjentem¹⁴? Treść artykułu:

„1.7.2 Informowanie uczestników o przetwarzaniu ich danych osobowych

Beneficjent dostarcza uczestnikom odpowiednie oświadczenie o ochronie prywatności dotyczące przetwarzania ich danych osobowych przed wpisaniem tych danych do elektronicznego systemu zarządzania mobilnością w ramach programu Erasmus+/EKS.”

Tym odpowiednim oświadczeniem o ochronie prywatności, o którym mowa w powyższym artykule, jest Informacja o ochronie prywatności dla programów Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności, opracowana

¹⁴ Dla umów z roku 2021 artykuł o tej treści nosi numer 1.8, a nie 1.7.2.

przez Komisję Europejską i znajdująca się pod adresem <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/privacy-statement>.

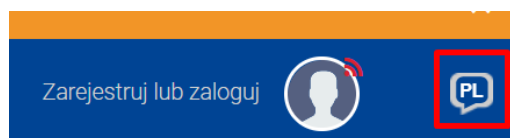
Beneficjenci powinni przekazywać ww. informację w postaci linka do powyższej strony www wszystkim osobom, których dane są przetwarzane w ramach realizacji konkretnego projektu. Link do powyższej strony powinien dotrzeć zarówno do pracowników organizacji beneficjenta odpowiedzialnych za wdrażanie projektu, jak i uczestników projektów niezależnie od ich roli (osób uczących się czy pracowników). Wynika to z faktu, że uczestnicy projektu powinni zostać poinformowani, w jakim celu i w jaki sposób ich dane będą przetwarzane w związku z ich udziałem w projekcie.

Uwaga! Powyższa *Informacja dotycząca prywatności* w programach Erasmus+ i EKS jest na bieżąco aktualizowana przez Komisję Europejską. Dlatego zalecamy, aby jej nie drukować, tylko przesyłać link do powyższej strony www, gdzie zawsze znajduje się aktualna wersja.

Podsumowując, aby wypełnić wymóg artykułu 1.7.2⁴ umowy (powyżej przytoczonego), beneficjent nie powinien przygotowywać własnego oświadczenia o ochronie prywatności, a jedynie przekazać uczestnikom Informację o ochronie prywatności przygotowaną przez Komisję Europejską znajdującą się pod linkiem <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/privacy-statement>.

11. Czy Informacja dotycząca prywatności w programach Erasmus+ i EKS jest dostępna w różnych językach?

Tak, informacja ta jest dostępna w językach wszystkich państw członkowskich UE i państw trzecich stowarzyszonych z programami Erasmus+ i EKS. Wszystkie wersje językowe dostępne są bezpośrednio na stronie internetowej <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/privacy-statement>. Język wybiera się w prawym górnym rogu strony, klikając na ikonkę ze oznaczeniem języka:

Jeśli chcą Państwo czytać stronę w języku polskim, mogą Państwo też wpisać w pasku adresu odpowiednią końcówkę „lang=pl” - <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/privacy-statement?lang=pl>.

12. Jakie informacje zawiera Informacja dotycząca prywatności w programach Erasmus+ i EKS?

Informacja dotycząca prywatności wyjaśnia wszystkim osobom, których dane są przetwarzane w ramach programów Erasmus+ i EKS, m. in.:

- w jaki sposób to jest robione,
- w jakich celach,
- jak długo,
- jakie dane osobowe są przetwarzane,
- kto ma dostęp do tych danych,
- jakie prawa przysługują osobom, których dane są przetwarzane,

- pod jaki adres w Komisji Europejskiej osoby te mogą się zwrócić z pytaniami.

Te wyjaśnienia w Informacji dotyczącej prywatności są kierowane do:

- koordynatorów projektów w instytucjach beneficjentów,
- ich prawnych przedstawicieli,
- uczestników projektów realizowanych w ramach programów Erasmus+ i EKS (zarówno osób uczących się, jak i pracowników),
- osób fizycznych, których dane zostały wpisane do wniosku o dofinansowanie, a który wniosek nie otrzymał dofinansowania,
- pracowników Narodowych Agencji obsługujących te dwa programy,
- innych osób, których dane są przetwarzane na zlecenie Komisji Europejskiej w ramach programów Erasmus+ i EKS.

13. Kiedy należy przekazywać [Informację dotyczącą prywatności](#) uczestnikom projektów Erasmus+ i EKS?

Uczestnik projektu powinien zostać poinformowany o zasadach przetwarzania jego danych osobowych przed rozpoczęciem tego przetwarzania. Jeśli w ramach projektu będą Państwo rekrutować uczestników, zalecamy, aby już na wstępie poinformować ich, że w przypadku wyboru ich kandydatury, dane tych osób będą przetwarzane w celach i w sposób opisany w [Informacji dotyczącej prywatności](#).

14. *We wzorze umowy, jaką beneficjent programu EKS czy też programu Erasmus+ z sektora HED, ADU, VET lub SCH¹⁵ w akcji 1 (KA1) podpisuje z uczestnikami mowa jest o oświadczeniu o ochronie prywatności (art. 8.1) i podany jest link do strony <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/index/privacy-statement>. Jeśli beneficjent podpisuje tę umowę na mobilność z uczestnikiem, to czy wypełnia zobowiązanie z art. 1.7.2 umowy grantowej?*

Tak. Z kolei beneficjenci programu Erasmus+ z sektora Młodzież oraz beneficjenci programu Erasmus+ Akcji 2 powinni przekazać link do powyższej strony internetowej wszystkim osobom, których dane są przetwarzane w związku z realizacją projektu.

15. *Moja instytucja prowadzi projekt, który został dofinansowany w ramach programu Erasmus+/EKS w perspektywie finansowej 2014-2020. Gdzie znajdę wytyczne dotyczące ochrony danych osobowych dla projektów z tej perspektywy?*

Materiały Komisji Europejskiej dotyczące ochrony danych osobowych w programach z poprzedniej perspektywy finansowej można znaleźć na stronie internetowej: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/pl/erasmus-and-data-protection>.

16. *Czy we wszystkich przypadkach to Komisja Europejska jest Administratorem danych osobowych, które przetwarza beneficjent w związku z realizacją projektu Erasmus+ lub EKS?*

¹⁵ szkolnictwo wyższe, edukacja dorosłych, kształcenia i szkolenia zawodowe lub edukacja szkolna

Zanim odpowiemy na to pytanie, pragniemy podkreślić, że najważniejsze jest, by beneficjenci przetwarzali dane osobowe w sposób bezpieczny i zgodny z prawem.

W niektórych sytuacjach to instytucja beneficjenta jest Administratorem danych osobowych. Żeby ocenić, kiedy beneficjent, a kiedy Komisja Europejska jest administratorem danych, należy przeanalizować, kto określa cel danej czynności przetwarzania oraz środki organizacyjne i techniczne danego przetwarzania.

Jeśli dla danej czynności przetwarzania Komisja Europejska określa zarówno cel, jak i środki organizacyjne i techniczne, wówczas to Komisja Europejska jest Administratorem. To, czy cel przetwarzania i środki przetwarzania dla danej czynności są zdefiniowane przez KE, należy sprawdzić w [Informacji dotyczącej prywatności](#) programów Erasmus+ i EKS.

Jeśli beneficjent określa chociaż jedną z tych dwóch rzeczy, tj. cel lub środki przetwarzania, to beneficjent jest administratorem danych osobowych w tej czynności przetwarzania. Dla przykładu beneficjent decyduje, że zorganizuje warsztaty dla uczestników swojego projektu. Zainteresowane osoby proszone są o wypełnienie formularza rejestracji online, gdzie podają swoje dane osobowe. To beneficjent decyduje o tym, w jakim narzędziu te dane zbiera, jakie dane zbiera (np. czy zbiera zarówno adres e-mail, jak i numer telefonu), jak długo dane te będą przechowywane itd. W takiej sytuacji to beneficjent jest Administratorem danych w tej czynności przetwarzania.

17. Czy Narodowa Agencja (FRSE) jest Administratorem danych osobowych, które beneficjenci programu Erasmus+ lub programu EKS przetwarzają w ramach realizacji projektu?

Nie. Nie ma takich przypadków, kiedy FRSE byłaby administratorem danych osobowych przetwarzanych przez beneficjentów tych dwóch programów.

18. Jakie środki organizacyjne i techniczne beneficjent powinien wdrożyć w celu ochrony danych?

Beneficjent powinien dostosować metody i narzędzia zabezpieczające dane osobowe do budżetu projektu, zakresu, charakteru i celów przetwarzania danych oraz kontekstu przetwarzania. Przepisy prawa nie wskazują dokładnie, jakie konkretne zabezpieczenia powinny być stosowane. Każda instytucja/organizacja przetwarzająca dane osobowe powinna samodzielnie dobrać środki, które zastosuje do ich ochrony, bazując na tym, ile tych danych przetwarza, czy przetwarza dane szczególnych kategorii itd. Dobór tych środków powinien też uwzględniać aktualny stan wiedzy technicznej w zakresie ochrony danych i być dostosowany do ryzyka naruszenia praw osób, których dane się przetwarza.

Przykładowe środki organizacyjne to: procedury wewnętrzne wpływające na postępowanie z danymi osobowymi; nadawanie upoważnień do przetwarzania danych każdemu pracownikowi oddzielnie i zgodnie z zakresem jego obowiązków, tak by miał dostęp tylko do danych, które są mu niezbędne do wykonywania zadań; polityka czystego biurka; zamykanie na klucz szaf i pokoje; każdy pracownik pracuje na komputerze na swoim indywidualnym koncie użytkownika; pracownicy nie ujawniają sobie wzajemnie ani nikomu innemu swoich haseł; w przypadku wysyłania e-mailem plików z danymi zabezpieczenie ich hasłem; szkolenia dla pracowników pracujących z danymi osobowymi; zbieranie i przechowywanie tylko tych danych, które są

niezbędne do realizacji celu, niezбиieranie danych na wszelki wypadek (np. podczas rejestracji online na wydarzenie usunięcie pytania o numeru telefonu, jeśli nie jest on niezbędny); przekazywanie danych osobowych innym podmiotom tylko po podpisaniu umów powierzenia.

Przykładowe środki techniczne: wymuszanie stosowania silnych haseł dostępu do komputera/ konta użytkownika/ poszczególnych programów; blokada ekranu komputera podczas bezczynności użytkownika; wszelkie zabezpieczenia IT takie jak programy antywirusowe, firewalle; tworzenie kopii zapasowych w systemach informatycznych itd.

Jeśli chcę Państwo zgłosić nowe zagadnienie, które nie zostało omówione w niniejszym dokumencie, mogą Państwo to zrobić poprzez formularz znajdujący się na stronie <https://forms.office.com/r/vvTbbSbnde>. Zachęcamy także do obejrzenia webinarium dotyczącego ochrony danych osobowych znajdującego się na stronie: <https://www.youtube.com/playlist?list=PL4uAT93s-jT3aaBOTqym72iQ9AxqECzG>, a także skonsultowania się z Inspektorem Ochrony Danych w Państwa instytucji (jeśli taki został powołany). Podkreślamy, że Narodowa Agencja nie pełni roli Administratora danych osobowych w programach Erasmus+ i EKS.

Ważne linki

[Informacja dotycząca prywatności w programach Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności](#) (autorstwa Komisji Europejskiej)

[Rozporządzenie 2018/1725](#)

[Rozporządzenie RODO](#)

[Webinarium](#) Narodowej Agencji na temat ochrony danych osobowych przez beneficjentów

[Strona internetowa programu Erasmus+, zakładka dot. ochrony danych osobowych](#)

[Strona internetowa Europejskiego Korpusu Solidarności, zakładka dot. ochrony danych osobowych](#)